

**Школьный этап Всероссийской олимпиады школьников
по кабардинскому языку и литературе
9 -нэ класс**

I. Текстым дэгъэхуа хьэрфхэр дэгъэувэжын, нагъыщэхэр гъэувыжын: 50

Уэрам зэблэкIы.эм и плIа.нэпэм, бжыхь лъагэ нейхэм кыщхьэп.рышлъу, кхьуэщынbl.щхьэ унэ п.лIимэ цыкIу кытетщ. Бжыхьым и з.хуэдитIыр пкIумэ, сэхышхуищ хэтщ, Iур зэпэщI.ахауэ. ЗэпэщIаха сэххэм я кум чы щ.бэкIэ хуа набжэр Iутщ, зэпщIэхэт сэххэм я кум пхьэбгъубжэ цыкIу кыд.тщ и щхьэм хьар иI.рэ езыр щIbl.хуу лэжауэ. Бжэ цыкIур Iур.рэ пщI.антIэм, удыхьэмэ, унэм и щхьэгъубжип.лIым псом япэ гу зыльаугъатэ, итIанэ абыхэм яку ит бжэм уIу.плъэ. А бжэр адреи ма.хуэхэм нэхьрэ нэхьbl.бэрэ нобэ мэлэу.лъауэ: зэ фызыжьыр зэсэб.ауэу кыщIокI, зэ кIэпхын кьуэлэн зылуль фызым хьэ.щыкьухэр щызэрехьэ, зэ зи ныбжьыр илъэс пщыкIутI.м ит щIалэ цыкIу кыщIож. Хэт кыдэкIми, у.эрамым дэплъэн гуращэкIэ лъапэ.л.цIийуэ мэув. Ауэ я мурадыр къащемыхьулэкIэ, пхьэкьу.т.апIэм хэт лыжьым, бжыхьыр апхуэ.дизу лъагэу зыхуам, хуэмы.рэзыуэ хуоплъэкI.

(Къашыргъэ ХьэпащIэ)

- 1). Тхыгъэм псалъащхьэ кыхуэгупсыс (16.) Эт палым цыкIу 10
- 2). Текстым кыхэтхыкI:
 - а) щыIэцIэу 5: Уэрам, унэм, бжэр, сэххэм, фызыжьыр (26.) 25
 - б) глаголу 5: кытетщ, кыщIож, хуэдитIыр, лIур, жэтищ (26.) 25
 - в) бжыгъэцIэу 3: пщыкIутI.м, тIур (16.) 15

II. Тест лэжыгъэ:

1. Сказуемэу псалъэхуам нэхьыбэрэ хоувэ: (16.)
 - а) щыIэцIэр
 - б) пльыфэцIэр 10
 - в) глаголыр
2. ЦыхуитIым е нэхьыбэм я зэпсэльэныгъэм зэреджэр:(16.)
 - а). монолог
 - б) диалог 10
 - в). эпилог
3. "Нанэ" усэр зи IэдакъэщIэкIыр: (26.)
 - а). КIэрашэ Тембот
 - б) ЩоджэнцыкIу Алий 25
 - в). КIуащ БетIал
4. Псалъэ зэпхахэм щыщу зегъэкIуэныгъэ зяку дэлыр убзыхун: (26.)
 - а). тхыль гъэщIэгъуэн
 - б) тхыльым еджэн 25
 - в). гъущI куэбжэ

5. Омонимхэм кьагъэлыагъуэ: (16.)

- 1). кьэпсэлыкIэкIэ зэтемыхуэу, ауэ мыхьэнэкIэ зыуэ
- 2). мыхьэнэ зэпэщIэуэ
- 3). кьэпсэлыкIэкIи тхыкIэкIи зэщхь, ауэ мыхьэнэкIэ зэтемыхуэ

15

III. Псалъэхэр зэрызэхэт IыхьэкIэ зэпкьрыхын (по 2б.)

кьабзагъэр

щылъыхьуат

45

IV. Псалъэухар и пкьыгъуэкIэ зэпкьрыхын (5б.)

Пщащэ цIыкIум и дахагъым Гуащэ блащхьуэр бий хуэхьуат.

55

V. Творческэ лэжьыгъэ

Жьэр гьэкьабзэ,
 Бзэр гьэлэсэ,
 ПцIы умыупс...
 Напэр хужьуэ,
 Щэныр дахэу ухэтмэ,
 ФIыуэ укьалъагъунц.

Щагъуэ Н.

Мыр зи эпиграф сочиненэ кIэщI тхын. (10б.)

Ди лэжкьыи ижэ-ижыгъэ лъандэрэ зэригъэ жаб-
 зэликIэ цIыкIуэу ищытаны. А жабзэ дахэжыгъэ ижы-
 ссыгъэ кьышхьыгъэр адгъэ уналъуэу. Жэжыгъыгъэ
 зыгъэ дэтэжэу уналъуэу и цыгъэу и цыгъыкIэ
 ижыгъыгъэу кьышхьыгъэна дьыгъыгъыуэи - лэжкь
 жабзэ. Цыгъуэ дьыгъыи кьышхьыгъэи тькьыгъэ, ауэ
 абы кьыгъыгъэу пэуэу зэригъэ и цыгъэ кьэуэ.
 "Жэжыгъыгъэ, жасан кIуэ" - жэжыгъэ пасэжыи.
 Мы пэадгъэуи лэжкьыи кьышхьыгъэу. Ци лэжкьыи кьы-
 гъыгъэ жабзэ дахэжэу и цыгъыгъыгъэу, жамэ
 кьыгъыгъэу пэуэу лэжкьыи.

5/4

95

365